

Gyakran ismételt kérdések a LIFE 2015. évi pályázati felhívásokra vonatkozóan

Tartalom

1. Általános	2
1.1 Általános (kivéve a kapacitásépítési projektek)	11
2. Hagyományos projektek.....	12
2.1 Hagyományos projektek, Környezetvédelem alprogram.....	16
2.1.1 Környezet és erőforrás-hatékonyság kiemelt terület.....	16
2.1.2 Természet és biodiverzitás kiemelt terület.....	17
2.1.3 Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás kiemelt terület.....	19
2.2 Hagyományos projektek, Éghajlat-politika alprogram	20
2.2.1 Éghajlatváltozás mérséklése kiemelt terület	20
2.2.2 Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás kiemelt terület.....	21
3. Előkészítő projektek.....	22
4. Technikai segítségnyújtás.....	23
5. Integrált projektek	23
6. Kapacitásépítési projektek	27

MEGJEGYZÉS:

Ez a dokumentum nem vonatkozik a nem kormányzati szervezetek működési támogatásaira (ezzel kapcsolatban egy másik, speciális GYIK dokumentum elérhető a LIFE weboldalán).

Az Előkészítő projektekhez, a Technikai segítségnyújtás projektekhez és az Integrált projektekhez (Környezetvédelem alprogram) kapcsolódó kérdéseket a következő e-mail-címre küldhetik: ENV-LIFE@ec.europa.eu

Minden egyéb ügyben az alábbi e-mail-címet használják: EASME-LIFE-ENQUIRIES@ec.europa.eu

1. Általános

#	Kérdés	Válasz
1	A nemzeti hatóságoknak van lehetőségük megjegyzéseket fűzni a pályázatokhoz a korábbi LIFE pályázati kiírásokhoz hasonló módon?	Nincs, ez a LIFE Rendelet 2014-2020 esetében nem lehetséges.
2	A pályázati útmutatók „fokozottan ajánlják” a pályázóknak, hogy angol nyelven írják meg a pályázataikat. Számíthatnak-e büntetésre azok a pályázók, akik a saját nyelvükön készítik el a pályázataikat?	Nem jár büntetés azoknak a pályázóknak, akik az Európai Unió egy másik hivatalos nyelvén nyújtják be a pályázataikat.
3	Egy tengerentúli országot vagy területet magában foglaló projektnél követelmény a pályázó (koordináló kedvezményezett) számára, hogy Európai Unió területén legyen a székhelye?	Igen, minden projekt esetében a pályázó székhelyének Európai Unió területén kell lennie, amelyre az EU-szerződések vonatkoznak.
4	A támogatási minta arra a lehetőségre utal, hogy a költségvetési tételek közötti költségvetés 20%-át lehet kiutalni. Ez a vonatkozó kiadástípus 20%-át vagy a teljes költségvetés 20%-át jelenti?	Ez a támogatható költségek 20%-át jelenti.
5	Bizonyos esetekben a szerződések külső beszállítóknak való odaítélésének szabályai (amelyeket az integrált és hagyományos projektek vonatkozásában kötött támogatási megállapodásban irányoztak elő) eltérhetnek mind az országos, mind a regionális törvényektől. Ilyen esetekben melyik szabályt kell alkalmazni?	Azon kedvezményezettnek, akinek odaítélték a szerződést, alkalmaznia kell az eljárásokra vonatkozó, a Támogatási megállapodás II. 9. és 10. cikkében meghatározott általános szabályokat.
6	Melyik pályázati csomagot kell választanom egy pályázathoz, amely összekapcsolja a Természet és biodiverzitás, Környezet és erőforrás-hatékonyság és környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás kiemelt területeket? Választhatom bármelyiket még akkor is, hogyha a projekt több kategóriát is érint?	Valóban különböző pályázati csomagok tartoznak a LIFE program különféle kiemelt területeihez. Egyes esetekben egy projekt egynél több kiemelt terület célkitűzéseinek is eleget tehet, azonban el kell döntenie, hogy mi áll a projektje középpontjában, s azon kiemelt területen kell azt benyújtania. A pályázati kiírás weboldalán talál egy linket az „Orientációs dokumentum” nevű fájlhoz, amely segíthet a kiválasztásban.

7	Szabadúszó szakértőként tevékenykedő magánszemélyek elfogadhatóak partnerként a LIFE programhoz? A szabadúszó szakértők semmilyen szervezetnek sem tagjai.	<p>A LIFE rendelet 23. cikke kimondja, hogy a LIFE „közjogi és magánjogi szervezet” is támogathat. Ezt a cikket az EU pénzügyi szabályzatával összefüggésben kell olvasni, amely egyértelművé teszi, hogy a „magánjogi szervezetek” magánszemélyek nem tagjai. Ezért mind a pályázónak, mind pedig bármely partnerének (társkezdményezett) „szervnek” kell lennie, nem pedig magánszemélynek (azaz természetes személy).</p> <p>A magánszemélyeket kedvezményezett alkalmazottaiként, természetes személyekként vagy külső támogatási szerződéseken keresztül lehet bevonni a projektekbe. A támogatási megállapodás II. 19.2 cikkében jelzett módon a koordináló kedvezményezett vagy társkezdményezett által, munkaszerződéstől eltérő szerződés keretében alkalmazott természetes személyek költségei az alkalmazásban lévő személyzet költségének tekinthető, amennyiben a következő feltételek teljesülnek:</p> <p>(i) a természetes személy a kedvezményezettel született ellenkező megállapodás hiányában a kedvezményezett utasításai alapján végzi a munkáját annak telephelyén;</p> <p>(ii) a munka eredménye a kedvezményezett tulajdona; és a költségek nem térnek el jelentősen a kedvezményezett által, munkaszerződés keretében foglalkoztatott, hasonló feladatokat ellátó személyzetének költségétől. Külső segítség esetén szem előtt kell tartani, hogy úgy kell kiírni a pályázatot, hogy abban nem nevezhetnek meg magánszemélyt vagy vállalatot külső segítségnyújtóként.</p>
8	Tartalmazhat a projekt svájci partnert, illetve végezhető tevékenység az Európai Unió területén kívül?	Igen, feltéve, hogy a koordináló kedvezményezett székhelye az Európai Unió területén található és bizonyítható, hogy az EU-n kívül (Svájcban) végrehajtandó tevékenységek szükségesek az Uniós célkitűzések eléréséhez, valamint a tagállamok területén történő projekt beavatkozások hatékonyságának biztosításához. Kérjük, tekintse meg a LIFE rendelet 6. cikkét.
9	A nyereség a projekt végén jön létre a projekt eredményeinek felhasználásával, tekintetbe véve a bevételeit? Levonják ezeket az odaítélt támogatásból?	A projekt lezárása <u>után</u> beérkezett bevétel nem számít projektbevételnek.

10	Egy olyan projektet tervezünk, amely egy prototípust fejleszt ki. A tesztelés és a bemutatás végső szakaszaiban számolnánk el a prototípus felhasználói felé (azért, hogy ellensúlyozzuk a gyártási költség egy részét). Hogyan kell kezelni a végső bevételt?	A projekt által generált bármilyen bevételt nyilvántartásba kell venni, valamint jelenteni kell az Ügynökségnek/Bizottságnak legkésőbb a végső pénzügyi jelentésben. Ezen túlmenően, a prototípus kereskedelmi felhasználása esetén el kell végezni annak értékcsökkenési leírását, és berendezésnek vagy infrastruktúrának kell tekinteni. Valójában a vásárlási költségek 100%-a csak akkor támogatható társfinanszírozással, ha a prototípust vagy bármely alkotóelemét nem használják fel kereskedelmi célokra a projekt élettartama alatt.
11	Benyújthat egy potenciális pályázó két pályázatot is: egyiket a Környezetvédelem alprogramban, míg egy másikat az Éghajlat-politika alprogramban?	Egy pályázó csakugyan beadhat mindkét alprogramban pályázatot, és mindkettőt ki is fogják értékelni. Ha azonban a projektek kapcsolódnak egymáshoz, kérjük, vegye figyelembe, hogy ezt az átfedést jeleznie kell az „A7 - Európai Unió támogatásra benyújtott egyéb pályázatok” adatlapon ¹ (kérjük, adja meg ezt az információt a 2. kérdésre adandó válaszában). Ha mindkét projekt eljutna a „felülvizsgálati” szakaszba, akkor a kedvezményezettet kötelezhetik az átfedések megszüntetésére. Több projekt egyidejű benyújtása előtt a pályázóknak alaposan meg kell vizsgálni a fent említett átfedéseket, és azokat a lehető legkisebb mértékűre kell korlátozniuk.

12	<p>A LIFE-Természetvédelmi E-proposal beadványunk szerkeszthető szöveges mezőinek kitöltése közben próbáltuk követni a pályázati útmutató előírásait: („Beírhatja az információkat közvetlenül a szövegmezőbe, vagy szövegformátumú információkat másolás és beillesztés módszerrel is bevihet; vegye figyelembe, hogy biztonsági okok miatt a Word dokumentumokból és „.html” oldalakról a másolás és beillesztés esetleg nem működik kifogástalanul, ezért az egyszerű szövegszerkesztők, mint pl. a Jegyzetömb jobban megfelel erre a célra;”)</p> <p>Azonban az e-proposal alkalmazásban nem tudtunk szövegeket beilleszteni. A koordináló kedvezményezett adatai részhez ki tudtunk másolni egy szöveget a Microsoft Office Word alkalmazásból, és be tudtuk közvetlenül illeszteni az E-proposal beadványba. Megpróbáltuk ugyanezt (többek között) az A7-es adatlapnál is, de nem működött a szövegek beillesztése. Kiprobáltuk a Szövegszerkesztő alkalmazásból való másolás/beillesztés lépést is, de így sem jártunk sikerrel.</p>	<p>Kérjük, erre a célra próbálja meg a Jegyzetömb program használatát.</p>
----	---	--

¹ Ez nem vonatkozik a Kapacitásépítő és a Technikai segítségnyújtás projektekre.

13	Hány országot kell bevonni egy projektbe, hogy az „határon átnyúló” jelzöt kapjon? Már az is elég, ha egynél több országot vonnak be? Emelkedik a pontérték, ha minél több ország vesz részt a projektben? Ha igen, akkor hány országgal lehet a legtöbb pontot elérni?	A „határon átnyúló” projekt egynél több országot foglal magában. A pályázati útmutató szerint a határon átnyúló pályázatokat előnyben kell részesíteni, valamint több ponttal kell értékelni, amennyiben kellő bizonyíték van a határon átnyúló megközelítés hozzáadott értékteremtő mivoltához.
14	Egy nyilvános társkezdvezményezettnek kapnia kell részesedést a projekt számára odaítélt EU-s társfinanszírozásból? Ha nem kapják meg, attól még érvényes a 2%-os szabály?	Egy nyilvános társkezdvezményezettnek nem kötelező részesedést kapnia az EU társfinanszírozásából (habár, másrésről, mindegyik kezdvezményezettnek kötelező pénzügyileg hozzájárulnia a projekthez.) A 2%-os szabály minden esetben érvényesül.
15	Egy Természetvédelmi projektben több mint 500 000 euró értékű infrastruktúrát kívánnak kiépíteni. A támogatási szerződés minta X. sz. melléklete (Pénzügyi és közigazgatási útmutató) kimondja, hogy így létrehozott nagy infrastruktúra, általában nem támogatható költség, de kivételes körülmények között engedélyezett az Ügynökség/Bizottság beleegyezésével. Kérjük, ismertesse, hogy miként köthetjük meg ezt a megállapodást, illetve kivel kell felvennünk a kapcsolatot, hogy tájékoztassuk őket? Elmagyarázná azt is, hogy lehetséges-e 500 000 eurónál nagyobb költségvetés kialakítása oly módon, hogy a támogatás (500 000 euró) egyik része a LIFE programból érkezik, míg a többi részét a kezdvezményezettek egyike biztosítja, így áthidalva a nagy infrastruktúrához kapcsolódó korlátozást?	Az Ügynökséggel/Bizottsággal kötendő lehetséges megállapodására csak a projekt sikeres értékelése és elfogadása után kerülhet sor. Korábban, és leginkább a Természet és biodiverzitás kiemelt területen egy jól megalapozott infrastruktúrát fogadtunk el, amely túllépte a „nagy infrastruktúra” küszöbértékét, de természetesen a pályázó nem feltételezheti, hogy azt ugyanúgy elfogadják ebben az esetben is. Ezért kella pályázónak világos érveket kell felvonultatnia azzal kapcsolatban, hogy az infrastruktúrának miért van nagy jelentősége a célzott fajok vonatkozásában, és miért nem biztosítható a fajok megőrzése nélküle. Az utolsó kérdés vonatkozásában vegye figyelembe, ahhoz, hogy egy új infrastrukturális elem kiépítésének bármely költségét a LIFE program társfinanszírozza, az infrastruktúra kialakításának teljes költségét támogatható projektköltségnek kell tekinteni, függetlenül attól, hogy a költség egy részét társfinanszírozták-e. Ha ekkor (a fentieknek megfelelően), a magasabb költséget világosan megindokolták a projektpályázatban, mint amely alapvető fontosságú a projekt célkitűzéseinek elérésében (és az Ügynökség/Bizottság elfogadta azt értékelési folyamat során), akkor a költséget támogathatónak fogják minősíteni.

16	A támogatás időtartama alatt kell megérkeznie a társfinanszírozásnak, amely hatékonyan kizárná a korábbi tartalékok felhasználását?	A pályázati útmutató szerint a koordináló kedvezményezett és bármely társkezdményezett részéről észszerű pénzügyi hozzájárulás várható el a projekt költségvetéséhez. A kedvezményezett pénzügyi hozzájárulása bizonyítja, hogy elkötelezett a projekt célkitűzéseinek megvalósítása mellett - a nagyon alacsony pénzügyi hozzájárulás ezért az elkötelezettség hiányát jelezheti (kérjük, tekintse meg az Értékelési útmutató 2. odaítélési kritériumát, és a pályázati útmutató vonatkozó pontját). A pályázat nem adható be, ha bármelyik kedvezményezett pénzügyi hozzájárulása a pályázat költségvetéséhez 0 euró. Azonban a kedvezményezettek hozzájárulásának eredeti forrása irreleváns, feltéve, hogy az nem EU finanszírozású programból származik. Ezért általában a korábbi tartalékok felhasználhatók a projekt költségvetéséhez való pénzügyi hozzájáruláshoz. Kérjük, vegye figyelembe, hogy a kedvezményezett hozzájárulásai kiegészíthetők külső felek társfinanszírozásával.
17	Egy nem EU-s országú székhellyel rendelkező vállalat tevékenykedhet-e alvállalkozóként?	Elvileg egy nem EU-s országú székhellyel rendelkező vállalat is lehet alvállalkozó, feltéve, hogy betartja a pályázásra vonatkozó LIFE előírásokat, illetve nincs semmilyen konkrét EU-s kereskedelmi korlát érvényben az adott országban.

18	<p>Beadhatok pályázatot a projekt első évét követő megerősített társfinanszírozás nélkül? Továbbá mi történik akkor, ha egy megerősített társfinanszírozó visszavonja a támogatást a projekt elindulását követően?</p>	<p>A pályázatában a projekt teljes időtartamára vonatkozóan kiegyensúlyozott költségvetést kell bemutatnia. Abban az esetben, ha egyes társfinanszírozásokat nem erősítenek meg ebben a fázisban, akkor benyújthatja az A6 jelzésű „megerősítésre váró” adatlapot, de a potenciális társfinanszírozónak attól ezt még alá kell írnia. Bármely támogatási szerződés aláírásához szükséges a „megerősített” A6 adatlap benyújtása.</p> <p>Abban az esetben, ha egy társfinanszírozó visszalép a projekt elindulását követően, akkor a koordináló kedvezményezett felelőssége lesz új társfinanszírozót találni.</p>
19	<p>1. Lehetséges hasonló tevékenységeket végrehajtani egy LIFE projektben, illetve az EU egy másik pénzügyi programja által támogatott projektben, de különböző célszágokban?</p> <p>2. Másik, az EU által támogatott projektekből egyéb partnerek részt vehetnek-e egy LIFE projektben, feltéve, hogy a LIFE projektben előirányzott tevékenységek nem jutnak a másik programban is finanszírozáshoz?</p>	<p>Ha nem valósul meg kettős finanszírozás, a hasonló tevékenységek különböző EU-s pénzügyi programokban finanszírozhatóak, természetesen csak akkor, ha az akciók egyébként támogathatóak.</p> <p>Másik projekt partnerei is részt vehetnek a LIFE projektben, ha a költségeket egyértelműen külön lehet választani.</p>

20	<p>Lehetek úgy a projekt koordinátora anélkül, hogy állandó szerződéses jogviszony állna fenn, vagy ha nincs munkaszerződés a koordináló kedvezményezettrel (beleértve az egyéb munkatársként feltüntetett projektmenedzseri fizetésemet a Személyes részben)?</p>	<p>Kérjük, tekintse meg fenti GYIK rész 7. kérdését, valamint vegye azt is figyelembe, hogy a projektkoordinátor számára nem kötelező, hogy egy koordináló kedvezményezett állandó alkalmazottja legyen. Még ha elvárás is, hogy a koordináló kedvezményezett munkatársai végezzék el a projektmenedzsmentet, megfelelő indoklás alapján akkor is lehetséges a projektmenedzsment kiszervezése, feltéve, hogy a koordináló kedvezményezett megtartja a teljes körű, napi szintű ellenőrzést a projekt felett, illetve ki kell alakítania egy alkalmas mechanizmust a megfelelő felügyelet biztosításához. Ha a koordináló kedvezményezett alvállalkozónak akarja kiadni a projektmenedzsmenti tevékenységet, akkor a külső segítségnyújtásra vonatkozó összes rendelkezést be kell tartani, beleértve a pályázati eljárásra vonatkozókat is.</p> <p>A koordináló kedvezményezett alkalmazhat projektkoordinátort ideiglenes alkalmazotti szerződéssel a projekt élettartamára. További részletekért, kérjük, tekintse meg a pályázati útmutató „Kinek kell irányítania egy LIFE projektet?” szakaszát.</p>
----	--	--

21	Milyen információt kell megadnom a kapcsolt jogalanyokról, hova kell beírnom ezeket a pályázati adatlapon?	<p>Először is, kérjük, vegye figyelembe azt, hogy a pályázati útmutatóban is látható módon, a kapcsolt jogalanyok semmilyen esetben sem fogadhatóak el közösségi kedvezményezettnek.</p> <p>A kért információval kapcsolatban nem szükséges kitölteni egy külön A4/A5-ös adatlapot a kapcsolt jogalanyokat illetően, habár gyakorlatilag ugyanazt az információt kell megadni a projektben betöltött szerepükkel kapcsolatban, mint amit a társkezdményezettnek. A pályázatban jelölni kell az anyavállalat és a társult fél közötti jogi kapcsolatot, illetve be kell azonosítani minden társult fél akcióit és költségvetését.</p> <p>Ezt a következő módon kell elvégezni: Az A2 (ha az anyavállalat CB²) vagy az A5 (ha az anyavállalat AB³) adatlapon a „Leírás” szöveges mezőben kell megadni a társult féllel/felekkel kapcsolatos információkat (például az anyavállalatra vonatkozó jogi kapcsolatot). Ha szükséges, hivatkozni lehet mellékletre, amelyet a pályázó tölthet fel, illetve csatolhat a pályázathoz a jogi kapcsolat bizonyítására.</p> <p>A C adatlapokon, amelyeken a pályázóknak ki kell tölteniük a „kötelezettségek, ha több kedvezményezettet kell bevonni” mezőt, egyértelműen jelezni kell, hogy egy tevékenységet egy társult fél fog végrehajtani. Az F adatlapokon a költségeket a megfelelő pályázónál fel kell tüntetni, azonban a költség leírása mezőben egyértelműen jelezni kell, hogy azok a pályázó egy társvállalatánál fognak felmerülni (amennyiben ez fenn áll, adja meg a nevét).</p>
----	--	---

² Koordináló kedvezményezett.

³ Társkezdményezett

22	Azok a szervezetek, amelyeket az olasz legfelsőbb bíróság „soggetti di diritto”-ként ismer el (és megvannak a saját eszközeik és jogaik, hogy a bíróság elé álljanak, pályázhatnak megállapodásokat kössenek harmadik felekkel) LIFE támogatásokra akkor is, ha az olasz törvények szerint nem rendelkeznek jogi személyiséggel?	Az EU költségvetési rendeletének 131. cikke kiköti, hogy a támogatási pályázatokat jogi személyek nyújthatják be, beleértve azokat a „szervezeteket, amelyek a vonatkozó nemzeti jogszabályok szerint nem rendelkeznek jogi személyiséggel, feltéve, hogy a képviselőik rendelkeznek arra kapacitással, hogy jogi kötelezettséget vállaljanak a szervezet nevében és a jogi személyek által kínált garanciával egyenértékű garanciát biztosítsanak az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére”. Egyértelműen bizonyítani kell, hogy az összes fent felsorolt kritérium teljesül.
----	--	---

<p>23</p>	<p>A projektünk kutatóhajó használatát is magában foglalja, amely az egyik kedvezményezett tulajdona, s akinek tényleges költséget jelent annak működtetése (fedélzeti személyzet költségei, azok ellátása (étkezések), benzin és karbantartás).</p> <p>Hogyan kell ehhez a költségvetést kialakítani?</p>	<p>A kutatóhajónak a LIFE projekt végrehajtása keretében történő üzemeltetésének tényleges költségei támogatható költségeknek minősíthetők, ezért fel kell azokat sorolni a megfelelő költségkategóriák közé. Azon költségeket, amelyek közvetlenül a LIFE projektnek tulajdoníthatóak, a „támogatható közvetlen költségkategóriák” közé kell besorolni (pl. alkalmazotti, egyéb költségek stb.) Azok a költségek, amelyek nem köthetőek közvetlenül a projekt végrehajtásához, a közvetett költségek átalánydíjazása részét képezik (max. 7%). A kutatóhajó működési költségeit az „egyéb költségek” kategóriában kell felsorolni, kivéve a személyzeti költségeket, amelyeket a „személyzeti költségek” pontban kell feltüntetni, de egy sorban: „hajó személyzete”. A működési költség/időegységet (óra vagy nap) a tényleges működési költségek, azaz személyzeti, üzemanyag és egyéb mellékköltségek (például a személyzet étkezései) alapján kell kiszámítani egy olyan időszakra (pl. az elmúlt év) vonatkozóan, amelyet a hajó felhasznált a hajónaplóban rögzített jelzések/bejegyzések szerint. A költségvetésben rögzítendő költségek: működési költségek/időegység szorozva a hajó által a projektben felhasznált idő becsült értékével, azaz a személyzeti (ha úgy döntöttek, hogy jelentik ezt a költséget) és egyéb működési költségek az „egyéb költségek” pontban. Az időegység részletes és tételes kiszámítását egy fájlban kell tárolni a könyvelési adatokra vonatkozó megfelelő hivatkozással, kiemelve azt, hogy milyen típusú költséget tartalmaz a költségvetés, amennyiben vitatott az egyes költségelemek támogathatósága.</p>
-----------	--	---

		<p>Fontos lehet az Ön számára a következő dokumentáció pályázathoz történő hozzáférése vagy feltöltése, de ha ezt bármikor kéri Öntől, akkor álljon készen a következő dokumentumok benyújtására:</p> <p>a. az alábbi költségvetési döntésekről szóló, felelős személy által aláírt határozat:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. a projektben használt hajó időegység rátájának részletes és tételes kiszámítása. ii. a költség valós és nyereség nélküli. iii. a költség nem tartalmaz leértékelést, ÁFÁ-t és általános költségeket. <p>b. Könyvvizsgálói jelentés az „A.” pont tartalmának hitelesítésére.</p> <p>A költségek elfogadását, azok helyes osztályozását kiértékelik, ha a projektpályázat túljut az „odaítélési” eljárás értékelésén.</p>
24	<p>Láttunk projektet, amelyben több kedvezményezett is részt vett, de az összes akciót a koordináló kedvezményezett irányította. Az útmutató azonban kimondja (a régi és új szabályozások), hogy a társkezdvezményezetteknek kell felelniük egy vagy több projekt akció végrehajtásáért. Kivitelezhető (a támogathatóság átgondolt,) hogy egy társkezdvezményezett részt vegyen egy akcióban, vagy meg kell nevezni fő kedvezményezettként legalább egy akcióban?</p>	<p>A társkezdvezményezetteket egy vagy több projekt akcióba be kell vonni, azonban nem szükséges vezető szerephez jutniuk.</p>

25	Vannak országos keretösszegek? Hogyan számítják ezt ki a LIFE 2014-2020 többéves munkaprogramjában?	Országos keretösszegeket csak a Környezetvédelem alprogramban állapítanak meg. A keretösszegek meghatározására szolgáló számítási módszer megegyezik a LIFE+ programban használttal, melyet a 614/2007 Európai Parlament és Tanács LIFE+ rendeletének 6. cikkében határoztak meg. Azonban míg a LIFE+ kiosztásokat éves bontásban határozták meg, a jelen LIFE program esetében a teljes 2014-2017-es időszakra adták meg az országos keretösszegeket. A négyéves időszakra vonatkozó eredeti összegek megtalálhatóak a 2014-2020 többéves munkaprogramban két tizedes jegyre kerekítve. A 2015-17-es időszakra vonatkozó fennmaradó országos keretösszegeket megjelenítik a LIFE weboldalán, amint a 2014-es évi támogatásokat véglegesítették.
----	---	--

1.1 Általános (kivéve a kapacitásépítő projektek)

1	A közjogi szervekre alkalmazandó 102%-os szabályt úgy értelmezzük, hogy ez nem vonatkozik a felvett személyzetre, illetve azokra, akiknek a szerződését kifejezetten megújították a LIFE projekt élettartama idejére, függetlenül a rájuk vonatkozó jogszabályoktól. Helyesen tesszük ezt?	Igen, ez így van. Ez a kivétel azonban csak a szerződésmegújításokra vonatkozik, az újbóli kiosztásokra nem. Ezért, ha egy alkalmazott már a projekt elindítása előtt rendelkezik határozatlan idejű szerződéssel, akkor a munkaköltségeit számításba kell venni a 102%-os szabály alkalmazásánál.
2	Hogyan kell értelmezni a 60%-os társfinanszírozást? Az EU 40 vagy 60% hozzájárulást nyújt? Egy pénzügyi területen dolgozó kollégám szerint ez nem derül ki egyértelmű a szövegből. Kérjük, tisztázzák ezt a kérdést!	Az EU társfinanszírozás mértéke a teljes támogatható projektköltség maximum 60%-a, ami azt jelenti, hogy az EU legfeljebb a teljes támogatható projektköltség 60%-ához járul hozzá.

3	Mire érvényes a 75%-os EU társfinanszírozás a LIFE programban?	A teljes támogatható költség 75%-ának társfinanszírozási aránya csak a LIFE természet és biodiverzitás program pályázatainál alkalmazható, amelyek a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv kiemelt faj- vagy élőhelytípusok védelmi akcióira összpontosít. Ez a magasabb finanszírozási arány az olyan projektekre alkalmazható, amelyeknél a teljes becsült költség legalább 50%-át konkrét természetvédelmi tevékenységekre, a prioritást élvező élőhelyek és fajok javára tervezik fordítani. Kérjük, tekintse meg a 2015-ös pályázati útmutató 1.6.5 pontját.
4	Várható egy 7%-os átalány-hozzájárulás? Az útmutató szerint „Az EU-tól a projekt teljes vagy egy részének időtartamára működési támogatásban részesülő bármely szervezet sem tarthat igényt átalányösszegű hozzájárulásra a kérdéses időszakra.” Ha ez az egyetem egészére vonatkozik, akkor mi nem vagyunk jogosultak a támogatásra. Meg tudnák ezt erősíteni?	<p>Kérjük, vegye figyelembe, hogy különbséget kell tennie a „működési támogatás” és az „akció támogatások” között. A működési támogatást egy közjogi szerv működésének finanszírozására nyújtják, s ebben az értelemben a szervezet már kap is hozzájárulást az általános működési költségekre. Az akció támogatások egy uniós szakpolitikai célkitűzés elérését segítik elő (pl. olyan támogatások, amelyek konkrét projektek finanszírozásához járulnak hozzá). Ha az Önök egyeteme részesül „működési támogatásban”, amely általában már lefedi az Önök általános költségeit, akkor nem tarthatnak igényt átalány-támogatásra az általános költségekre a kérdéses időszakban. Kettős finanszírozás nem engedélyezett. De az nem jelent problémát, ha az Önök szervezete más, nem kapcsolódó akció támogatásokban is részesül (pl. konkrét projektekre).</p> <p>Azt is vegye figyelembe, hogy az általános költséghányadot rögzített értéken határozzák meg a támogatási megállapodásában, amely akár 7% is lehet a projektje tevékenységeinek, típusától függően.</p>

2. Hagyományos projektek

1	Mit értünk megismételhetőségen és átültethetőségen a LIFE projekt esetében?	<p>Ez lényegében a projekt fontos tevékenységeinek összessége (nem csak általános szándéknyilatkozatok), amelyek célja a projekteredmények kézzelfogható használatának elősegítése a projekt által meghatározott vonatkozástól eltérő környezetekben. A megismételhetőség és az átültethetőség túlmutat a terjesztésen, a tudás és a hálózatépítés átadásán. Az összes releváns projekt akcióba beépülő tevékenységet és megközelítést jelenti, amelyek a projekt eredményeinek és tapasztalatainak a projekt utáni megisméltésére és/vagy átültetésére vonatkoznak például más szektorokban, entitásokban, régiókban és országokban. Ettől az évtől kezdve a pályázati útmutatók néhány szemléltető példát is tartalmaznak és kötelezőként írják elő, hogy a projekt akciókba megismételhető és átültethető tevékenységeket kell bevonni.</p>
2	Mi a különbség a fenntarthatósági, illetve a megismételhetőség és átültethetőség elképzelések között?	<p>A fenntarthatóság a projekt eredményeinek annak befejezését követően történő megtartásának képessége. Ez olyan stratégiát feltételez, amely a projekt lezárása után is biztosítja a szükséges projekt akciók és a kapcsolódó finanszírozás folytatását. A megismételhetőség és átültethetőség ennél többet jelent: biztosítja, hogy a projekteredmények nemcsak fenntarthatóak a projekt vonatkozásában annak befejezését követően, hanem kézzelfoghatóan felhasználhatóak más körülmények között is.</p>

3	Kötelező csatolni a LIFE projekt teljesítményindikátor-táblázatot? Figyelembe fogják venni az értékelés során?	Igen, kötelező. Az értékelési folyamat során fogják felhasználni a Környezetvédelem alprogram kiemelt területeinek konkrét célkitűzéseikhez való hozzájárulásuk mértékének és minőségének a felméréséhez (3. odaítélési kritérium), míg az Éghajlat-politika alprogram esetében a nagyobb éghajlatváltozás-tűréshez és/vagy üvegházhatású gázok csökkentéséhez (3. odaítélési kritérium) való hozzájárulás mértékének és minőségének a felmérésére használják. Kérjük, vegye figyelembe, hogy az indikátorkészlet még csak ideiglenes és a beadási időszak lezárását követően még finomítható, illetve átdolgozható. A sikeres pályázóknak egy későbbi időpontban be kell nyújtaniuk egy frissített indikátorlistát.
4	Véleményezné a hagyományos projektre vonatkozó alábbi elképzelésemet?	Sajnáljuk, az Ügynökség/Bizottság nem adhat véleményt konkrét projekt elképzelésekre, mivel ez a pályázati verseny torzulásához vezetne. Azonban felveheti a kapcsolatot a nemzeti LIFE kapcsolattartójával támogatás és tanácsadás céljából. A nemzeti LIFE kapcsolattartó személyek listáját megtalálja a LIFE központi weboldalán.
5	Mire alapozhatunk annak bemutatásakor, hogy az adott módszer egy „legjobb gyakorlat”? Kiindulhatunk a saját magunk által megalapozottnak vélt döntésből, vagy mit használ az Ügynökség/Bizottság egy adott tevékenység „legjobb gyakorlat” voltának mérésére?	A pályázatában komoly érvekkel kell alátámasztania a javasolt megoldás alkalmasságát, hogy az Önök által használt módszerek miért tekinthetők „legjobb gyakorlatnak” (például: költséghatékonyság, illetve miért korszerűek). Hivatkozhat a legjobb gyakorlat útmutatóra, szakirodalomra stb. Az értékelési bizottság figyelembe veszi az Önök által benyújtott minden indoklást, majd értékeli azokat érdemeik szerint.

6	Az egyes alprogramok projektenkénti költségvetése tekintetében gondolkodhatunk azon, hogy maximális költségvetést biztosíthatunk a „hagyományos projektekhez”?	<p>A költségvetés vonatkozásában tekintse meg a Környezetvédelem alprogram pályázati útmutatójának 1.6.4 pontját (Éghajlat-politika alprogramnál az 1.5.4 pontot):</p> <p>A projekt költségvetésének nincs rögzített minimuma. Míg a múltban több nagy, ambiciózus projektet (pl. amelyek összköltsége 5 millió euró fölött volt) finanszírozott a program, a kis projektek (pl. amelyek összköltsége 500 000 euró alatti) ritkán voltak sikeresek korlátozott hatásuk, alacsony hozzáadott értékük miatt.</p> <p>A projekt költségvetés elkészítése során a pályázók vegyék figyelembe a Környezetvédelmi alprogram 2014-2017-es időszakára, az egyes tagországokra meghatározott indikatív országos keretösszegét is. Az olyan projektpályázatot, amely a pályázó tagországára meghatározott teljes indikatív országos keretösszegénél magasabb EU pénzügyi hozzájárulást igényel, kisebb eséllyel választják ki LIFE társfinanszírozásra. Az országos keretösszegek megtalálhatók a LIFE 2014-2017-es időszakra szóló többéves munkaprogram 5. szakaszában, valamint a „LIFE projektpályázatok értékelési útmutatója 2015” dokumentumban. Más szóval: a pályázó feladata a költségvetés meghatározása.</p>
7	Mikor van szükség bankgaranciára?	<p>A pénzügyi kiválasztási szakaszban a pénzügyi megvalósíthatósági vizsgálat annak kiértékelésére használható, hogy szükséges-e pénzügyi garancia a projekt uniós előfinanszírozásának teljes vagy részleges fedezetének biztosításához. További részletekért, kérjük, tekintse meg az értékelési útmutató vonatkozó 6. szakaszát.</p>
8	A földvásárlás támogatható kiadás a biodiverzitás projektekben és az éghajlat-politikai alprogram projektjeinél?	<p>Mind a földvásárlás, mind a kompenzáció támogatható mindkét alprogramban. Azonban, minden esetben a Támogatási szerződés minta Általános feltételek részének II.19.2 szakaszában megadott kritériumok az érvényesek.</p>

<p>9</p>	<p>Jól értelmezzük, hogy egy korszerű prototípus költségeinek 100%-a elszámolható egy LIFE projektben?</p> <p>A LIFE támogatási szerződés minta Általános feltételek részének II.9 és II.10 cikkei kimondják, hogy a prototípus vagy annak bármely alkotóeleme nem használható fel kereskedelmi célokra a projekt során. Segítene megérteni azt, hogy a pályázó hogyan tud ennek a követelménynek megfelelni, ha a prototípus szolgáltatásokat fog nyújtani az állampolgároknak?</p>	<p>Először is emlékezniük kell arra, hogy korszerű technológiát nem használnak a prototípus elkészítéséhez, mivel a korszerű technológiát már tesztelték és bemutatták annak technikai- és költséghatékonyágát. A pályázati útmutató szerint a prototípus egy infrastruktúra és/vagy berendezés, amelyet kifejezetten a projekt megvalósításához hoztak létre, soha nem került kereskedelmi forgalomba, szériatermékként nem szerezhető be, és technikai megvalósíthatóságát még igazolni kell.</p> <p>Ha a technológia prototípusnak tekinthető, akkor nem használható fel kereskedelmi célokra a projekt élettartama alatt a LIFE támogatási szerződés minta II.19.2 cikke értelmében. Amennyiben a technológiát kereskedelmi viszonylatban használják - ami az Önök esetében úgy tűnik, hogy megvalósul - akkor a prototípus nem számolható el 100%-ban társfinanszírozással. Ebben az esetben az új vagy használt berendezés és infrastruktúra beszerzési szabályai szerint kell az értékcsökkenési leírásukat elvégezni.</p>
----------	--	---

2.1 Hagományos projektek, Környezetvédelem alprogram

1	A Környezetvédelem alprogram 3. odaítélési kritériumában Önök a LIFE-ciklus megközelítésben bemutatott környezetvédelmi előnyökre hivatkoznak. Mit értenek ez alatt? A pályázatomban benyújtása előtt már rendelkezniem kell egy életciklus elemzési (LCA) tanulmánnyal?	A pályázónak meg kell értenie az életciklus perspektívák környezetvédelmi előnyeinek megelőzésére, hogy az egyik fázisban „elért” pozitív hatásokat (pl. gyártás) ne ellensúlyozzák egy másik fázis negatív hatásai (pl. élettartam vége), s így például összességében ne eredményezzen inkább negatív hatást egy LIFE projekt. Nem kell egy teljes életciklus-elemzést lefolytatni a pályázat benyújtása előtt, de képesnek kell lenniük világosan és meggyőzően elmagyarázni az életciklus különböző fázisainak hatásait. Tulajdonképpen ez a megközelítés kevésbé releváns a LIFE Természet és biodiverzitás vagy Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás pályázatoknál, de e pályázóknak is figyelembe kell venniük, illetve el kell magyarázniuk a projekt bármely lehetséges káros környezetvédelmi hatásait, biztosítaniuk kell, hogy a projekt teljes egészében nyilvánvaló és lényeges környezetvédelmi előnyökkel jár.
---	--	---

2.1.1 Környezet és erőforrás-hatékonyság kiemelt terület

1	Egy olyan demonstrációs projektet szeretnék előterjeszteni, amely a véleményem szerint új az Unió teljes területén. Megkapom ezért a 4. odaítélési kritériumban előírt 5 pluszpontot?	Csak akkor kapja meg az 5 pluszpontot, ha a projekt teljesen megfelel legalább az egyik kiemelt projekt témának, és képes egyértelműen bizonyítani a benne rejlő újdonságot, összevetve hasonló, már létező, az eProposal B2-es adatlapján megadott legjobb gyakorlatokkal. További részletekért, kérjük, tekintse meg a Pályázati útmutatót (38. oldal), illetve a Környezetvédelem alprogram értékelési útmutatóját (8. oldal).
---	---	---

2.1.2 Természet és biodiverzitás kiemelt terület

1	<p>Az országos megőrzési kiemelt keretirányelv kifejlesztését célzó projekt illeszkedik az 1b projekttémába?</p>	<p>Elvileg, a projekttémába való „illeszkedéshez” a projektnek alkalmaznia kell egy létező megőrzési kiemelt keretirányelvet (Restoration Priority Framework - RPF), amelyet már jóváhagytak országos, illetve regionális szinten. Mindazonáltal elfogadható egy már előkészítés alatt álló RPF továbbfejlesztése országosan vagy regionálisan az alábbi feltételek mentén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az RPF fejlesztésére irányuló munkát már a projektpályázat benyújtásakor el kell kezdeni (bizonyítani kell a pályázatban, hogy az RPF munkát megkezdték, például egy tervezet beadásával); - A projekt konkrét (legfeljebb a projekt költségvetésének 25%-át kitevő) megőrzési akcióinak az RPF végrehajtására kell irányulniuk; és - ki kell alakítani az elfogadási eljárást a pályázatban, valamint végre kell hajtani a projekt befejezése előtt. (Abban az esetben, ha nem jogi követelmény az RPF formális elfogadása, az közigazgatási jóváhagyásként is értelmezhető azzal az egyértelmű kötelezettségvállalással, hogy az RPF végrehajtását folytatják, például oly módon, hogy hivatalosan integrálják más jogi tervezőeszközbe.)
2	<p>A LIFE Természet és biodiverzitás útmutatójának 2.4.3 szakasza kimondja, hogy „bármely földvásárlás, kompenzáció vagy földbérlet közjogi szerv felé nem elszámolható, azzal a kivétellel, ha a kompenzációkat vagy rövid távú bérleti díj kifizetéseket a helyi hatóságoknak fizetik meg”.</p> <p>Ezen mondat második felében lévő „kompenzáció” kifejezés lefedi mind az „egyszeri támogatás” és az „ideiglenes támogatás” fogalmát is, vagy csak az utóbbit?</p>	<p>Ez azon esetekre vonatkozik, ahol egy közjogi szerv kompenzációban részesül (a projekt időtartamára) - tehát egyszeri támogatás nem engedélyezett, amikor a föld helyi hatósághoz tartozik.</p> <p>A földvásárlást/-bérletet és a kompenzációs kifizetéseket minden esetben alaposan ellenőrizni kell a LIFE projektpályázatok értékelésénél, illetve megfelelően indokolni is kell.</p>

3	Az összes Természetvédelmi projektet a Natura 2000 területeken kell kidolgozni?	<p>A madárfajokra irányuló LIFE Természet és biodiverzitás projekteket és akciókat az SPA-kon⁴ belül kell lebonyolítani, míg az élőhelyvédelmi irányelv élőhelyeit és fajait célzó akciókat a pSCI/SCI/SAC⁵ területeken. Azonban abban az esetben, ha a tervezett befektetések hozzájárulnak a Natura 2000 hálózat ökológiai koherenciájának és hálózatiságának fejlesztéséhez (a feltételek listája elérhető a pályázati útmutató 2.4.3 részében), akkor az akciókat a Natura 2000 területeken kívül is végre lehet hajtani. Továbbá, a LIFE Természetvédelmi projektek tartalmazhatnak akciókat a IV. mellékletben felsorolt fajok megőrzési állapotának javítására (ez nem vonatkozik az élőhelyvédelmi irányelv II. mellékletében felsorolt fajokra). A II. mellékletben fel nem sorolt, IV. mellékletben szereplő fajok helyszíntől függő megőrzési akciói nem függenek a célzott területek Natura 2000 helyszíni állapotától.</p> <p>A fenti két esetben garantálni kell bármely ilyen befektetés fenntarthatóságát egy kötelezettségvállalás formájában: a legmegfelelőbb jogi védelmi státusz biztosítása e helyszíneknek a projekt lezárása előtt.</p>
4	A Natura 2000 hálózaton kívüli földvásárlás: Elmagyarázná, hogy ez mikor lehetséges?	<p>A Natura 2000 területeken kívüli földvásárlás akkor lehetséges, ha az hozzájárul a Natura 2000 hálózat javításához, karbantartásához és helyreállításához, ideértve a hálózatiság javítását folyosók, mérföldkövek vagy a zöldinfrastruktúra egyéb elemein keresztül.</p> <p>A földvásárlás bármely költségének elszámolhatósága a pályázati útmutató 2.4.3 szakaszában (31-32. oldal) felsorolt feltételektől függ. A pályázónak ki kell tennie az összes feltételre, kifejtve azt, hogy az egyes feltételeknek hogyan tesz eleget (hogyan fog eleget tenni).</p>

⁴ SPA: Speciális védelmi területek.

⁵ pSCI: javasolt Közösségi jelentőségű területek. SCI: Közösségi jelentőségű területek. SAC: Különleges természetmegőrzési területek.

2.1.3 Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás kiemelt terület

1	A pályázati útmutató szerint a projektet bemutató hirdetőtáblákat kell megjeleníteni a nyilvánosság számára hozzáférhető stratégiai helyeken. Mivel a projektünk európai szintű, nem pedig egy konkrét területre kiterjedő tudatosságnövelési célt szolgál, nem látjuk, hogy miként tudunk megfelelni ennek a követelménynek. Kérjük, tájékoztasson minket erről!	Ilyen esetekben a bevett gyakorlat az, hogy a benyújtandó anyagokat a koordináló kedvezményezett székhelyén kívül helyezik el, általában olyan helyen, ahol a járókelők láthatják.
2	A pályázati útmutató kimondja, hogy a könyvvizsgáló költségeit „mindig az F3-F7 adatlapon kell jelezni”. Kérjük, adja meg, hogy pontosan melyiken?	Az F7 a megfelelő.
3	Mit értünk megismételhetőségen és átültethetőségen a LIFE GIE projektje vonatkozásában?	Ez lényegében a projekt fontos tevékenységeinek összessége (nem csak az általános szándéknyilatkozatok), amelyek célja a projekteredmények kézzelfogható használatának elősegítése a projekt által meghatározott vonatkozástól eltérő környezetekben. A megismételhetőség és az átültethetőség túlmutat a terjesztésen, a tudás és a hálózatépítés átadásán. Néhány példa szemléltetési céllal: átültethetőségi stratégia és akcióterv a megismételhető terület, a résztvevők és az akciók beazonosítására; a projekt befejezése utáni tevékenységek finanszírozásának biztosítása; kötelezettségvállalások a módszer másutt történő alkalmazására stb.
4	A GIE projekteknek csak a célközönség hozzáállására és viselkedésére kell mérhető hatást kifejtenie?	A GIE 2015 pályázati útmutatója meghatározza, hogy a GIE projekteknek mérhető hatást kell kifejteniük a célcsoport hozzáállására és viselkedésére, illetve minél nagyobb hatást a környezet állapotára (GIE 2015 pályázati útmutató, 21. oldal).

5	Hogyan számszerűsíthető egy Tájékoztatás projekt hatása?	A projekt hatása számokban is mérhető a megfelelő indikátorok meghatározásával, amelyek mérik a projekt hozzájárulását a probléma megoldásához. Az akciók hatásait a projekt végén a meghatározott kiindulási ponthoz viszonyítva kell mérni. Ha a projekt hozzájárulása közvetettnek is tekinthető, a megfelelő indikátorok akkor is jó képet adhatnak az egyes trendekről. Példák a lehetséges indikátorokra: a célközönség tudatosságának növelése %-ban kifejezve az alapértékhez képest (felmérések segítségével számszerűsítve), zöldebb termékek piaci részesedése, bizonyos hulladékáramok begyűjtési/újrahasznosítási arányának növekedése, a jogi/kormányzati keretek aktualizálása, további (gazdasági) ösztönzőkről való gondoskodás, egyéb zöld közbeszerzések, egyes büntető eljárások környezetvédelmi bűnügyekben stb.
---	--	--

2.2 Hagyományos projektek, Éghajlat-politika alprogram

1	Hol helyezzem el az „egyéb projektekkel történő hálózatépítés” akciót?	„Egyéb projektekkel történő hálózatépítést” az E akcióban (eredmények kommunikálása és terjesztése) kell bemutatni.
---	--	---

2.2.1 Éghajlatváltozás mérséklése kiemelt terület

1	Az Éghajlatváltozás mérséklése kiemelt területen említett prioritások vonatkozásában az előírást úgy kell értelmezni, hogy csak a 2015-ös szakpolitika alá tartozó projekteket tartják meg? A projekteknél milyen mértékben vesznek számításba más prioritásokat?	A szakpolitikák kiemelt területeihez való kapcsolódást figyelembe veszik a 4. odaítélési kritérium összefüggésében: „LIFE Éghajlat-politikai alprogram kiemelt területeinek konkrét célkitűzéseikhez való hozzájárulás mértéke és minősége”. Ezen alprogramba benyújtott projekteknél hozzá kell járulnia a LIFE rendelet 14., 15. és 16. cikkében meghatározott célkitűzésekhez. Azok a projektek, amelyek hozzájárulnak ezekhez a célkitűzésekhez, illetve a 2015. évi prioritásokhoz, 7 és 15 közötti pluszpontot kapnak a 4. odaítélési kritériumra, a cikkekben jelzett konkrét célkitűzésekhez való hozzájárulás mértékétől és minőségétől függően. A szakpolitikai prioritások listája nem kizárólagos, más kiemelt területekkel releváns pályázatokat is figyelembe vesznek, feltéve, hogy azok hozzájárulnak a LIFE rendelet 13., 15. és 16. cikkében meghatározott célkitűzésekhez.
---	---	---

2.2.2 Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás kiemelt terület

1	Egy Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás projektnél a pályázati útban nem fűztek konkrét magyarázatot a követendő lépésekhez, mint ahogy azt megtették a GIE útmutatójában: probléma beazonosítása, célkitűzés, akciók meghatározása, célközönség kiválasztása, indikátorok kialakítása. Ez azt jelenti, hogy ez kevésbé fontos a GIC projektek esetében?	Egy GIC pályázat összeállításának logikai lépései megegyeznek a GIE pályázathoz tartozókkal. A projekt következetességét (probléma beazonosítása, akciók meghatározása) a technikai koherencia és minőség kritériumok részeként értékeli ki.
---	---	--

2	<p>Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás projekteknek meg kell felelniük a LIFE rendelet 16. cikkében meghatározott konkrét célkitűzéseknek. Továbbá, a pályázati útmutatóban felsoroltak 2015-ös EU szakpolitikai prioritásokat. Egy Irányítás és tájékoztatás projektnek e szakpolitikai prioritásokat is figyelembe kell (vagy legalább is kellene) vennie?</p>	<p>A szakpolitikai prioritások listája nem kizárólagos, és más kiemelt területekkel releváns pályázatokat is figyelembe vesznek, feltéve, hogy azok hozzájárulnak a LIFE rendelet 13., 15. és 16. cikkében meghatározott célkitűzésekhez. Azonban azon LIFE irányítás és tájékoztatás projektek pluszpontokat kapnak, amelyek a pályázati útmutató 2.2 szakaszában felsorolt projekttemákat választanak, és azoknak teljesen megfelelnek. Kérjük, a további részletekért tekintse meg ezt a szakaszt.</p>
3	<p>Az indikátorok kapcsán megemlítik, hogy „Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás projektnek hatással kell lennie a fő célközönségre ÉS az éghajlati problémára.” Milyen típusú indikátoroktól várható el, hogy kihassanak az éghajlati problémára?</p>	<p>A fő indikátorok listáját megtalálja a LIFE projekt teljesítményindikátor-táblázatban, amelyet a pályázóknak ki kell töltenie és csatolnia kell a pályázathoz. Arra is ösztönözzük, hogy határozza meg a projektjére leginkább vonatkozó indikátort, az akciók hatásainak a kiindulási szituációval összevetett mérésére. Példák: háztartások, vállalatok, hatóságok által végzett projektgyakorlatok, vagy megközelítések nagyobb száma, vagy azok beépülése az országos/regionális programokba, illetve akciótervekbe; visszaélések számának csökkenése; megújuló energiaforrások nagyobb aránya stb.</p>
4	<p>Mit értünk megismételhetőségen és átültethetőségen a LIFE GIC projektje vonatkozásában?</p>	<p>Ez lényegében a projekt fontos tevékenységeinek összessége (nem csak az általános szándéknyilatkozatok), amelyek célja a projekteredmények kézzelfogható használatának elősegítése a projekt által meghatározott vonatkozástól eltérő környezetekben. A megismételhetőség és az átültethetőség túlmutat a terjesztésen, a tudás és a hálózatépítés átadásán. Néhány példa szemléltetési célzattal: átültethetőségi stratégia és akcióterv a megismételhető terület, a résztvevők és az akciók beazonosítására; a projekt befejezése utáni tevékenységek finanszírozásának biztosítása; kötelezettségvállalások a módszer másutt történő alkalmazására stb.</p>

3. Előkészítő projektek

1	<p>A GI előkészítő projekttel kapcsolatban lenne egy kérdésem. A kritérium azt mondja ki, hogy:</p> <p>„Ha a pályázó egy nemzeti hatóság, vagy ha regionális hatóságok pályáznak, a nemzeti hatóságokat is be kell vonni a pályázatba társkedvezményezettékként, hogy a tanulságokat országos szinten, vagy egyéb regionális szinten is alkalmazni lehessen. Kivételes esetekben, a kizárólag regionális irányító hatóságokkal rendelkező tagállamokban azok országos keretirányelv feltételeit is be kell tartani (pl. együttműködési megállapodások a PAF-ekkel).” (útmutató 46. oldala).</p> <p>Ez azt jelenti, hogy a főpályázónak egy nemzeti hatóságnak vagy regionális hatóságnak kell lennie? Vagy az is megfelelő, ha X szervezet a főpályázó és csak egy konzorcium tagja?</p>	<p>Az első alpont kimondja: „A Zöld infrastruktúra végrehajtását végző legalább egy felelős program-, vagy kezelőhatóságnak pályázónak, vagy partnernek kell lennie a projektben, mivel a hangsúly a kidolgozandó útmutató tesztelésére és alkalmazására helyeződik.”</p> <p>Ez a második alponttal együtt olvasva nem zárja ki a magántulajdonban lévő szervezet által jegyzett pályázatot, feltéve, hogy legalább egy program- vagy kezelőhatóságot, illetve a nemzeti hatóságot bevonták, hacsak nem teljesen regionális szinten osztották szét a kompetenciákat.</p> <p>Fontos azonban kihangsúlyozni, hogy „a hangsúly a kidolgozandó útmutató tesztelésére és alkalmazására helyeződik”, ezért a program- vagy kezelőhatóságnak nagyon jelentős szerepet kell betöltenie a projektben, függetlenül attól, hogy ki a főpályázó.</p>
---	--	--

4. Technikai segítségnyújtás (TA)

1	Be lehet nyújtani egy technikai segítségnyújtás (TA) pályázatot egy Éghajlat-politika alprogramban futó integrált projekt (IP) kialakításához?	Igen, a 2015 pályázatkírásban a technikai segítségnyújtás elérhető mind a Környezetvédelem, mind pedig az Éghajlat-politika alprogramban a jövőbeni integrált projektek kialakításához. Kérjük, vegye figyelembe, hogy a két alprogram TA projektjeihez közös pályázat tartozik.
2	Mennyi idő telhet el a TA pályázat benyújtása és a vonatkozó IP pályázat beadása között?	Általában a technikai segítségnyújtás projekt időtartama nem lehet több két évnél. Elvárás, hogy a technikai segítségnyújtás projekt célja egy LIFE 15 integrált projektre benyújtott teljes pályázat elkészítése, vagy a LIFE 16 kiírásra beadott pályázat összeállítása legyen.
3	Adhat be egy olyan pályázó egy integrált projekthez kapcsolódó technikai segítségnyújtás projektre pályázatot, aki lehet, hogy nem azonos az IP végső pályázójának személyével?	Mivel a technikai segítségnyújtás projekt célja egy integrált projekt pályázat benyújtása, „elvárás, hogy egy technikai segítségnyújtás projektre pályázó a jövőbeni integrált projektre is szándékozzon pályázni” (a LIFE technikai segítségnyújtás útmutató 1.8.2 pontja értelmében). Ha azonban ez a helyzet nem áll fenn, magyarázatot kell adni az okok és az indoklások megadásával, kitérve az IP pályázónak a technikai segítségnyújtás projekttel való kapcsolatára.

5. Integrált projektek (IP)

1	<p>Ki nyújthat segítséget és adhat tájékoztatást a saját országomban futó integrált projektekkel kapcsolatban?</p>	<p>A LIFE nemzeti kapcsolati pontok - az integrált projektek pályázati útmutatójának 1.5 szakaszában jelzett módon - útmutatásként szolgálhatnak a pályázóknak. A sikeres pályázatok esélyének növeléséhez, illetve az azonos célkitűzésekkel rendelkező projektek közötti véletlen versenyt elkerülendő, biztatjuk a lehetséges pályázókat e lehetőség igénybevételére.</p>
2	<p>Jól értem, hogy a 3. odaítélési kritériumban (Uniós hozzáadott érték: a LIFE célkitűzésekhez való hozzájárulás mértéke és minősége) csak LIFE IP közvetlen hatását veszik figyelembe a teljes projektpályázat kiértékelése során?</p>	<p>Nem. Mint ahogy jeleztük az IP értékelési útmutató 4. szakaszában, a LIFE célkitűzésekhez való hozzájárulás mértékének és minőségének mérését több tényező kiértékelésével végezzük. Az első alpontban leírt módon, az IP mindegyik típusánál ezek a faktorok a célzott terv/stratégia/ütemterv várható végrehajtási szintjét tartalmazzák, mint az IP-ben előirányzott akciók közvetlen következményét, vagy mint amely az IP mellett párhuzamosan mobilizált forrásokból támogatott kiegészítő akciók révén megvalósul. Ráadásul, mind magának az IP-nek a közvetlen hatását, mind pedig az IP projekt által katalizált akciók eredményeként kiváltott közvetett hatásokat a többi alpontban leírt módon fogják figyelembe venni. Például a PAF-fel kapcsolatos pályázatok értékelésénél figyelembe veszik a fajok és élőhelyek megőrzési állapotának teljes várt javulását, vagy a víz IP-knél a teljes hatást, vagyis a jelentős megoldatlan problémák kezelését, vagy a fejlődést a Víz keretirányelv szerinti megfelelő állapot/lehetséges célkitűzések irányában.</p>
3	<p>Mit jelent az IP-k esetében előirányzott „nagy területi lefedettség” a gyakorlatban hulladékgazdálkodási tervek esetében? Végrehajtható az IP különböző tartományokban, vagy földrajzilag egységes/egybefüggő területen kell megvalósulnia?</p>	<p>A pályázó döntésén múlik, hogy az IP-vel mely régiókat vagy tartományokat akarja lefedni, de össze kell függniük a projekt által célzott tervvel/tervekkel.</p>

4	Ha az integrált projekt partnerei LIFE hagyományos projektpályázatot, illetve Horizont 2020 projektet is összeállítanak az integrált projekttel párhuzamosan, akkor ez a szinergia hozzájárul az integrált projekt pozitív értékeléséhez? Szükséges megemlíteni egy integrált projekt és egy hagyományos közötti komplementaritást? Hol és hogyan kell ezt jelezni a projekttervben?	Ösztönözzük az uniós alapokkal való szinergiát az integrált projektpályázatoknál. Míg az természetesen jó, ha biztosítják a LIFE IP és egy futó/jövőbeni LIFE hagyományos projekt közötti komplementaritást, <u>elsősorban a más EU alapok által</u> (pl. Horizont 2020 alapok, regionális fejlesztési alapok stb.) finanszírozott akciókkal való komplementaritás kap pozitív értékelést. Ezt az információt jelezni kell a projekttervben, a „kiegészítő akciók” és az „igényelt alapok” mezőknél (CNe és CNg adatlapok).
5	Egy közjogi szerv (regionális igazgatóságok) odaítélhet közvetlenül pénzügyi hozzájárulást a környezetvédelmi regionális ügynökségnek néhány projekttevékenység végrehajtásához? Ha igen, mekkora a maximális összeg?	Az ilyen jellegű tevékenységek pénzügyi támogatása nem számolható el a LIFE programban, mivel a közjogi szervek nem dolgozhatnak együtt az úgynevezett „tagokkal”/„társvállalatokkal”. Az egyetlen lehetőség erre az, hogy a Regionális Ügynökség társkezdvezményezettként vagy alvállalkozóként vesz részt a projektben (ez utóbbi szituációban be kell tartani a közbeszerzési szabályokat).
6	Hivatkozhat a projektterv olyan környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai tervre/stratégiára/ütemtervre, amelyet még az EU nem hagyott jóvá, illetve még nem fogadott el?	A pályázati útmutatóban jelzett módon, ha a hivatalos elfogadás nem történt meg a projektterv benyújtásának időpontjában, akkor a pályázónak ismertetnie kell az elfogadás állapotát és be kell mutatnia, hogy ez az elfogadás be fog következni a teljes IP pályázat benyújtási határideje előtt.

7	<p>Mi a különbség a tervek/stratégiák és ütemtervek között? Az utóbbi kizárólag az Éghajlat-politikai integrált projektek pályázati útmutatójában szerepel?</p>	<p>Az ütemterveket végrehajtó IP-k az Éghajlat-politikai alprogramra jellemzőek.</p> <p>Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának ütemterve arra ösztönzi az ipari szektorokat, hogy alacsony szén-dioxid kibocsátású ütemterveket fejlesszenek ki azt elemezve, hogy bizonyos iparágak miként járulhatnak hozzá az EU 2050-ig szóló éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez. Ezek az IP-k végrehajtására vonatkozó <u>ütemtervek</u>. Példák a szektorális ütemtervekre, amelyek a 2050-ig szóló megvalósítás ütemtervében (a LIFE éghajlat-politikai integrált projektekben végrehajthatóak) szerepelnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerámiaipari ütemterv - vegyipari ütemterv - acélipari ütemterv <p>A tervekkel vagy stratégiákkal ellentétben (mint például alkalmazkodási stratégia vagy egy vízgyűjtő-gazdálkodási terv), amelyeket közjogi hatóság irányít és fogad el, az alacsony ipari szén-dioxid-kibocsátású ütemterveket maga az iparág fogja elfogadni.</p> <p>Ráadásul, az ilyen ütemterveket végrehajtó IP-ket „2050-ig történő megvalósításának ütemterve” uniós törvény értelmében ösztönzik, míg például a Környezetvédelem alprogramban egy vízgyűjtő-gazdálkodási tervet végrehajtó IP egy olyan terv, amelyet egy konkrét uniós környezetvédelmi jogszabály ír elő.</p>
---	---	---

8	Mit jelent a „részleges” végrehajtás az Éghajlat-politika integrált projektjénél?	<p>Az integrált projektek célja az előirányzott akcióterv, stratégia vagy ütemterv teljes körű végrehajtása kell hogy legyen. A pályázati útmutatókban látható „részleges végrehajtás” kifejezés az akciótervek/stratégiák/ütemtervek konkrét típusaihoz kapcsolódik és - a nagyon széles hatókörük miatt - egy IP stratégiailag az akcióterv/stratégia, vagy ütemterv egy részére összpontosíthat. Ezt megfelelően meg kell indokolni és alá kell támasztani. Például, egy adaptációs stratégia végrehajtása során egy IP a stratégiában kijelölt számos sérülékeny szektor számára finanszírozhat akciókat. Azonban az IP-nek tartalmaznia kell stratégiai akciókat és mechanizmusokat egy folyamat katalizálására is, amely az akcióterv/stratégia/ütemterv (kellő időben történő) teljes végrehajtásához vezet.</p> <p>A Környezetvédelem alprogrammal ellentétben, itt a „részleges” végrehajtást az Éghajlat-politikai alprogramon belüli IP-k típusai közti eltérés miatt szerepeltetik: egyes IP típusok, mint például az adaptációs stratégia vagy az ipari ütemterv, sokkal nagyobb hatáskörű, mint például a GHG mérséklési stratégia a tejiparban, amely sokkal fókuszáltabb.</p> <p>Mindazonáltal az IP-k mögött meghúzódó filozófia (amely a terv végleges és teljes végrehajtását célozza) a vezérelv mindkét alprogram számára.</p>
9	Hogyan használják fel a második elemet a Környezetvédelem alprogram IP értékelési útmutatójának 20. oldalán jelzett „Előzetes hosszú lista” összeállításánál?	<p>A második lépésben felsorolják a pályázatokat (minden területről) alprogramok szerinti földrajzi elosztási megközelítése alapján. Tehát azon tagállamból érkezett pályázatok, amelyek még nem kaptak támogatást a 2015. évi kiírásban a Környezetvédelem alprogramban benyújtott IP-kért, a minőségük szerint lesznek sorba rendezve. Ennél fogva előnyben részesítik azokat a pályázatokat, amelyeket nem soroltak be az első lépés alapján (55%-os elosztás a Természetvédelmi IP-knek), majd a listán előrébb sorolják be őket.</p> <p>Vegye figyelembe azonban, hogy a harmadik elem vonatkozásában az alprogramoknak mind a 2014-es, mind pedig a 2015-ös kiírását mérlegelni kell.</p>

10	Mi az integrált projektek projektterveinek benyújtási határideje?	A benyújtási határidőt csak azért hosszabbították meg 2015. október 1-jéről 2015. október 10-ére, hogy megszüntessék a pályázati útmutató különböző helyein említett két különböző dátum közötti ellentmondást. Azonban figyeljen arra, hogy október 10-e szombatra esik, amikor is a Bizottság postaszolgálata nem üzemel. Így gyakorlatilag október 9-e a legkésőbbi dátum. Kérjük, győződjön meg róla, hogy a postai úton, futárszolgálattal, vagy saját kezűleg kézbesített pályázatok 2015. október 9-ig megérkeznek a Bizottság postaszolgálatára.
----	---	--

6. Kapacitásépítési projektek

1	<p>A kapacitásépítési projektek pályázati útmutatója (6. oldal) szerint a költségek a benyújtás napjától számítva visszamenőlegesen elszámolhatóak. De ez látszólag ellentmond az útmutató 30. oldalán látható információval, amelynek értelmében a személyzeti költségek csak új alkalmazottak esetében elszámolhatóak, akik szerződése a pályázati szerződés aláírása után írható alá vagy módosítható. Ez mivel magyarázható?</p>	<p>Az EU finanszírozás általános szabálya az, hogy a benyújtás időpontja előtt semmilyen költséget sem lehet elszámolni. Továbbá, a LIFE Általános feltételek (II.19.1) egyértelműen kimondja, hogy csak a projekt elindítása utáni (vagy az aláírás napját követő, ha ez az elindítás napja előtt volt) költségek tekinthetők elszámolhatónak. (Az EU pénzügyi szabályzatának értelmében a projekt kezdési időpontja soha nem előzheti meg a pályázat benyújtásának napját.) Az elszámolhatónak tekinthető személyzeti költségeknek meg kell felelniük még egy követelménynek; „újnak” kell lenniük. Az „új” jelző meghatározását a pályázati útmutató 30. oldalán találja (F1 adatlappal kapcsolatos előírások), amely szerint a személyzet a LIFE- fal kapcsolatos feladatokra újonnan felvettnek vagy kijelöltnek tekinthető a támogatási megállapodás aláírásának napjától. Az „új” e definíciója jogbiztonságot jelent e költségek 100%-os elszámolhatóságára a támogatási megállapodás aláírásától számítva, szemben a nem új személyzet költségeinek nem elszámolhatóságával. Azonban, hogy jobban megvilágítsuk az „új” személyzet kifejezést, az Általános feltételek II.19.2(a) iii pontjában szereplő „kiegészítő” személyzet elnevezéssel, figyelembe kell venni, hogy egy személyzet „újnak” tekinthető, ha azt újonnan vették fel, vagy jelölték ki a LIFE- fal kapcsolatos feladatok ellátására a támogatási szerződés aláírásának napját követően, vagy a projekt kezdési időpontja után, ha az az aláírás napja előtti.</p>
---	--	---